

EKAITZ ZILARMENDI

Herritarren ituna, dohainak eta arazoak

Xabier Letona

@xletona

Nazio politikoaren ideiak urrats bat gehiago eman du Gure Esku Dagok proposatutako herritarren itunarekin. Nazio politikoa, horra koska. Horregatik ez du Espainiako Konstituzioak Espainiako nazioa besterik onartzen, gainerakoak “nazionalitateak” dira edo gehienez nazio kulturalak.

Kataluniako Estatut berrian ere Auzitegi Konstituzionalak ondo baino hobeto orraztu zuen Kataluniaren nazio kontzeptua. Haren emaitza da urriaren 1ean Katalunian egingo den autodeterminazio erreferenduma. Bai, erabaki eskubidea da autodeterminazio eskubidearen esapide modernoa, baina hau ez dago oraindik inon jasoa eta autodeterminazio eskubidea Nazio Batuen Erakundeak berak onartzen du, nahiz eta XX. mendeko bigarren erdialdeko deskolonizazio prozesuetarako egin zen.

Euskal gatazkak azken mende erdia pasatu du nazio politikoan enrokaturik, bere adar bortitz eta mingarriaz jantzita gainera. Gatazka horri ikuspegi demokratikotik heldu nahian ari da Gure Esku Dago, lorpen garrantzitsuekin gainera, herrietako kontsulten parte-hartzeak erakutsi duten gisan. Baina ETArrik gabe dena posible eta egingarri zela zioen herri abertzaleak orain ez du mobilizatu

nahi: izan liteke ahitua dagoela; edo hala eroso dagoela; edo inork ez duela behar bezala motibatu; edo, besterik gabe, nazioaren aldeko beste borroka esparru batzuk beharrezkoagoak jotzen direla.

Nazio gatazkaren alde alai bideratzen ari da Gure Esku Dago azken lau urteetan, edozein nazio eraiki eta egituratzeko behar den kohesio eta kontsentsu esparruak jorratuz. Norbaitek egin behar duen lana da, jakina, baina gatazkaren muina latza da, bi legitimitateren konfrontazioa dagoelako tartean, eta borroka hori Estatuaren indarrean –legea deitzen duten hori– oinarritzen delako eta ez lehia demokratikoan.

Gure Esku Dago jorratu nahi duen herri kontsentsu horrek badu beste arazo handi bat gaur egun, munduko hamaika bazterretan ematen diren gatazkez josia dagoela gurea ere: hori dira EAJk eta bere aliatu instituzionalek (PPk eta PSOE) ordezkatzen duten bultzada neoliberalak eta hauen aurka ari diren herri sektoreen arteko konfrontazio sozial eta ekonomikoa: langile eta enpresarien artean ematen dena, Bizkaiko zahar egoitzetako borroka luzea, fiskalitatea, desarrollismoaren politiken ondorioz datozen arazoak, AHT, Zubietako erraustegia, Aroztegia, Errekaleor, Tosu... Nola sinetsi aliantzetan, eguneroko praxiak sektore hauek aurrez aurre jartzen dituenen? Erantzuna ez da samurra, baina itunaren garapenak emango ditu pista gehiago.

EKONOMIAREN TALAIAN

Popular bankuaren erantzukizunak

Juan Mari Arregi

Popular bankuaren hondoratzea egunotako gertakari ekonomiko nagusi izan da Espainiako Estatuan. Banku “errentagarriena” omen zena –Hego Euskal Herrian ere presentzia handia zuen– euro batengatik erosi du Santanderrek. Adreiluaren krisiak milaka kiebra sorrarazi ditu, eta orain Popular bankuarena etorri da, aktibo toxikoetan 40.000 milioi euro baitzuten. Kaltetuak akziodunak eta bonoen jabeak dira, euren inbertsioa erabat galdu baitute. Gordailugileek euren aurrezkiak bermatuta dituzte, hainbat mugarekin. Eta zalantza dago zer gertatuko den bere 12.000 langileekin, enplegu murrizketa eta erregulazio espedienteen biktima izango dira baina.

Horrek guztiak baditu erantzule batzuk ordea, eta egindakoa ezin zaie debalde atera. Lehenengo erantzuleak politikariak dira, banku erakundeak zaindu eta kontrolatzeaz arduratzen diren horiek: Espainiako Bankua, Balore Merkatuaren Batzarde Nazionala, Espainiako Ekonomia ministerioa, Europako Banku Zentrala... Popular bankua fidatzekoa zela zioten denek. Bankuaren presidentziak eta administrazio kontseiluko kideek ere badute konturik argitzeko, egoera den bezalakoa izanda ere, pentsio milioiunak poltsikoratu baitituzte.

Espainiako Gobernuak dio operazioa ez zaiola euro bat ere kostako zergadunari. Gauza bera esan zuen bankuen erreskatearekin eta gezur horren ondorioz 60.000 milioi euro atera behar izan zituzten diru-kutxa publikoetatik. Ez ote gaude beste gezur baten aurrean? Beste behin zergadunak ordainduko du gobernuen gestio txarra eta politika ekonomiko negargarria. Lotsa ematen du bankuko kideak, presidentea buru dutela, oraindik euren karguetan daudela ikusteak, ezer gertatu izan ez balitz bezala.